

PANDORA'REN KUTXA

(Erroma'koa)

Zeus (edo Jupiter) jainko nagusiak Prometeo zigortu nai eban, berak ain isillean eukan sua gizakiai laguntzeko emon eutselako.

Bere anaia zan Epesto ola-maixua artu eban laguntzaille eta bien artean, lurra eta ura nastauta, emakume eder bat, iñoz izan ez dan lako emakume bat egin eben.

Gaiñera beste jainko guztiai dei egin eutsen eta bakoitxari doai bategaz neska ori apaintzeko eskatu. Orrelan artu eban neskeak liraintasun ikusgarria, jakiturri zorrotza, argitasun betea eta abar.

Neska orreri Pandora ipiñi eutsoen doai guztiak (pandooron) eukazalako.

Urrengo egun baten Zeus'ek dei egin eutson: Ara! Prometeo'ren emaztea izango zara. Zoaz beragana eta eroan egiozu kutxa au eta esan iñoz be ez idegiteko. Jainkoen izenean, Ermes emon eutson biderako lagun.

Eldu ziran eta Prometeo'ren etxean ate-joka egoan Pandora. Prometeo berak idegi eban atea eta aurrean ain neska ederra ikusi ebanean, arrituta geratuta zan. Gaiñera ikusi eban bere eskuetan kutxatila ederra.

Pandora naz ni –esan eutson neskeak irribarrez–, Zeus nagusiak bialdu nau zugana zure emaztea izateko.

Maitemindu zan Prometeo beingo baten eta pozpizik egoan emazte barria artzeko. Baiña zurra be bazan eta bere artean iñoan: Zeus nigaz asarre bizian dago eta zergaitik egiten daust onelako emoitza? Badaezpada, auxa esan eutson Pandora'ri: –Zoaz barriro Zeus'engana. Ez zaitut artzen emaztetzat.

Zeus'ek ez eban ikusi begi onez Pandora barriro Olinpo mendira biurtuta. Beste bide bat artu eban Prometeo zigortzeko.

Pandora ta Ermes biak bialdu ebazan Prometeo'ren anaia zan Epimetro'rengana. Au pizka bat buru-ariña zan. Eta beingoan artu eban Pandora emaztetzat.

Zoraturik bizi ziran biak alkarregaz, baiña kutxa egoan an bien bitartean, ezergaitik be idegi bear ez zan kutxa.

Egunak joan, egunak etorri, biak asi ziran pentsaten, kutxa aretan zer ete egoan. Azkenean kutxa idegi eta barruan zer egoan ikustea erabagi eben.

Bat-batean urten ziran barrutik berebiziko pizti eta txerren moltzoak eta gizarte guztira zabaldu ziran euren izurri ta gaisoakaz.

Estu eta larri, arin itxi eben kutxa, baiña berandu! Barruko txar guztiak urtenda egozan, mundura zalduta be bai, ez zan geratzen barruan itxaropena baiño besteri ezer be.

Azkenean, Zeus'ek Prometeo zigortu eban Kaukasoko aitzetara eta Epimetro ta Pandora itxaropen utsean bizi izan ziran.

Olazar'tar Martin'ek

AFRIKA: LOREAK

Afrika loreetan aberatsa da eta basamortuan be euri-aldietan loreak sortzen dira.

Guk ezin azi-azo doguzan lore asko an berez azten dira, esaterako kalak, jeranioak, gladioloak eta tulipanak.

Klerodendrona: Eun mota baiño geiago dagoz ibaiertzetan eta larreetan.

Barleria: Zugatzaren lorea da eta baratzetan azten da apainketarako.

Strofantus: Landara igolea da eta sasi tropikaletan azten da. Aziakaz pigmeoak euren geziak pozoituten dabez.

Kala: Egoaldeko urertzetan ugari dago. Basurdeen janaria da eta mundu osora zabaldu da.

Ferraria: Lore fiña, baiña egun-erdiko bizia baiño ez dauka.

Mesenbriantemoa: Lore txikia, are-artean bizi da. Gau bateko euri-ondoren agertzen da arri-artea kolorez jatzeko.

Iris oria: Tinta baltza egiteko erabilten da azia erre eta auts biurtuta. Kafeantzekoa egiteko be bai.

Napoleona: Mendebaldeko zelaletan asko.

Agapanto beillegia: Lili-antzekoa da eta loreak 20 zm. euki leikez.

AFRIKA: EJIPTO

Arabiarren erri txapelduna Ejipto da: Nilo ibaiaren frutua.

Nilo ibaiak lur emonkorra ekarten dau eta Ejipto'k lur emonkor ori zabaldu egin bear dau, baiña ur-andapara guztiak alkar osotzen dirala, guztiak dagoz Nilo'ren menpean. Nilo'ren urak iturri bi daukaz: Afrika baltza eta Etiopia.

Orregaitik, Ejipto'k aberatsa izateko auzoakaz ondo konpondu bear dau. Eurak dabez Nilo'ren iturriak.

Assuan'go andapara aundia da orretarako laguntza.

Liñoa barik, arroza ta garia emongo dauz. Ori izango da gose diranen janaria. Lantegiak sortu bear dira, baiña lenago erosleak billatu. Ortik etorri leiteke laterri arabiarren bizibidea: Marrakitz, Aljeria, Turkia, Irak, Iran eta abar. Arduratuko al dira erri oneitako buru diranak, erriaren aurrerapena billatzeko.

Olazar'tar Martin'ek